

The background is a solid pink color. In the center is a circular image of a sliced orange, showing its segments and white pith. Overlaid on this image is the word "SLAŠT" in large, white, sans-serif capital letters. The letters are arranged with "SLA" on the top line and "ŠT" on the bottom line. The orange slice is partially obscured by the letters. There are several white decorative lines: two concentric circles around the orange slice, a wavy line on the left side, and a series of four parallel, slightly offset zigzag lines on the right side.

SLAŠT

Marta Dzido

DOKOŘÁN

SLAŠT

Marta Dzido

Přeložila
Anna Plasová

DOKOŘÁN

Marta Dzido

SLAST

Kniha vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

This book has been published with the support of the

© POLAND Translation Program.

INSTYTUT KSIĄŻKI

© POLAND

Copyright © Marta Dzido, 2019

All rights reserved. Published by arrangement with Korporacja Ha!art.

Translation © Anna Plasová, 2019

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována a rozšiřována jakýmkoli způsobem bez předchozího písemného svolení nakladatele.

Druhé vydání v českém jazyce (první elektronické).

Z polského originálu *Frajda* přeložila Anna Plasová.

Odpovědná redaktorka Klára Soukupová. Redakce Tereza Kodlová.

Obálka, grafická úprava, sazba a konverze do elektronické verze

Michal Puhač.

Vydalo v roce 2020 nakladatelství Dokořán, s. r. o., Holečkova 9, Praha 5,
dokoran@dokoran.cz, www.dokoran.cz.

ISBN 978-80-7363-986-0 (pdf)

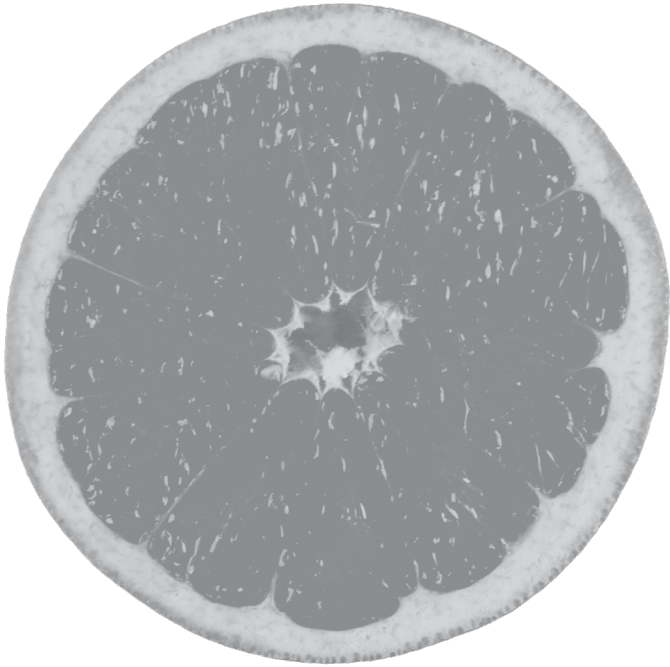
ISBN 978-80-7363-987-7 (epub)

ISBN 978-80-7363-988-4 (mobi)

(pdf – 1048. publikace, 325. elektronická;

epub – 1049. publikace, 326. elektronická;

mobi – 1050. publikace, 327. elektronická)

„Chtěl bych všechny pozabíjet a nechat jenom nás,“ řekl jsi.

Měla jsem tehdy na sobě světlé šaty, lehké a rozevláté, pamatuješ? Večer byl červencový a plný. Lepkavý vzduch. Prámínek potu mezi prsy. Tvoje slova voněla bulharským vínem, nebo možná maďarským, nebo možná. Určitě bylo červené. Jedno z nejlevnějších, takové, jaké si můžou dovolit lidé, kteří nejsou bohatí penězi.

Jsou však bohatí úplně jinak.

„Chtěl bych jenom nás,“ řekl jsi.

Nebe se růžově rozpučelo, z ulic se odpařoval den. Rozléval se líný západ slunce. Červenec, kdy nám oběma bylo dvacet a všechno bylo naše. Tvůj jazyk byl sladký a nechtěl jsi přestat. Ještě a ještě. Tehdy nebylo důležité, jestli je to láska a jestli nám vystačí do zítřka, navždy anebo třeba na nikdy víc. Byli jsme tady a teď. Noc byla naše a nalévala se jenom pro nás. Když jsi klouzal prstem vzhůru po mém stehně, cítila jsem horko a vlhko.

Všechny pozabíjet a nechat jenom nás.

Posadila jsem se ti na klín, vyhrnul jsi mi šaty. Z dálky jsme možná vypadali vcelku nevinně jako zamilovaný pár tulící se na lavičce v parku. Cítila jsem na šíji tvůj zrychlený dech. Proběhla kolem nás malá holčička, honila veverku.

Možná bychom neměli? Co když nás někdo uvidí?

Vzala jsem do úst tvoje prsty.

Pojďme se schovat.

„Vzrušuje mě, když pochybuješ, když jsi takhle rozechvělá, nejistá. Když se červenáš a vlhneš dychtivostí a teplem.“

Pamatuješ?

Zavřela jsem oči.

Všechny... A nechal bych jenom nás.

„Chtěla bys?“

Zajel jsi mi rukou do vlasů a lehce zatáhl.

Bylo jasné, co se nesmí říct. Že jsou dvě slova, která máme zakázaná. Žádné „miluju“ a žádné „tě“. Nic, co by mohlo svázat, připoutat, omezit. Že ten náš vztah, ta blízkost se nikdy nesmí změnit v rutinu, domácnost, děti, obědy, trpké výčitky, prázdninové dovolené, rekonstrukci koupelny. Že přetrváme jedině takhle.

Vstupovali jsme do různých více či méně vážných vztahů, měli jsme jiné kluky, jiné holky. Pamatuješ? Nosil jsi mě v náruči a já vdechovala vůni tvé zpocené šíje. Tehdy na tebe zrovna čekala jedna z těch mnoha, jejichž jména zmizela v nepaměti. Možná

ta, jejíž náušnici jsem našla v peřinách vzápětí potom, co jsme se domílovali. Zelenou, ve tvaru slzy. V ranním světle se miho-tala. Obracela jsem ji v rukou, házela jsem s ní prasátka na stěnu.

Hladil jsi mě po nahém břiše.

„Jaká je?“ zeptala jsem se.

Řekl jsi, že si lakuje nehty na nohou křiklavě červenou barvou a jazyk má drsný jako kočka.

Pominula jako všechny ostatní. Moc mi na tom nezáleželo, zatímco tys to měl právě naopak. Někdy jsi z ničeho nic, jakoby v žertu, ale přesto našťvaně, přišel s výčitkou, že všichni ti chlupci, jak žádostivě se na mě dívají, že přece víš, na co myslí, co si představují.

Já na to:

„Nech toho, jen ať se dívají, jen ať se dotýkají, víš, že to dovolím, když budu mít chuť.“

Pamatuješ?

Chodili jsme svými cestami, jakoby každý zvlášť, ale vždycky rovnoběžně, tak, že jsme si kdykoli, dokonce i po dlouhé nepřítomnosti, byli nablízku. Někdy se mi stýskalo, jindy jsem se oddávala svým vlastním příběhům, v nichž pro tebe nebylo místo. Věděla jsem, že se vrátíš. Že budeš refrén, který se opakuje.

Chtěla jsem. Nechtěla. Bylo to dávno. Kdysi dávno v Polsku. V paneláku na předměstí se stropem zavěšeným tak nízko, že každá myšlenka vypuštěná z hlavy se od něj odrá-

žela a s rachotem padala na zem, kde se tříštila o podlahu. Výtah byl rozbitý a na dveřích byl nalepený papír vytržený ze sešitu, kde stálo, že je mimo provoz, protože do něj lidi načůrali.

Moji rodiče odjeli na chalupu, byt byl malý a zavalený knihami, ale naštěstí jsme ho měli celý pro sebe. Konečně jsme se mohli milovat v posteli. Jako dospělí. Pomalu a bez obav, že nás někdo objeví.

Tehdy jsi řekl:

„Vidím nás spolu za dvacet třicet let. Ležíme tak jako teď. Nazí, rozčuchaní a ty se uspokojeně usmíváš.“

Se smíchem jsem odpověděla:

„Kdepak. To určitě ne.“

„Proč?“

„Protože za dvacet let budu někým úplně jiným. Někým, koho nikdy nenajdeš. A i kdyby, nedojde ti, že jsem to já...“

„Poznám tě i v tom nejdůmyslnějším životním maskování. Nečekaně tě potkám a překvapím tě. Řeknu: ‚Krásně jsi dozrála, ale pořád jsi holčička.‘ Zaváháš, jestli tu situaci rozvíjet, nebo spíš odejít, uteklo přece tolik času. Budeš dělat udivenou: ‚S někým jste si mě spletl.‘ Zeptáš se: ‚Určitě se známe?‘ A po chvíli: ‚Měli jsme už někdy to potěšení?‘ Jiskření tvých očí mi nadiktuje odpověď: ‚Ano, měli jsme to potěšení. A ne jednou.‘

Sladké napětí mezi námi a neví se, co dál. Budeš mít černé, elegantní šaty těsně pod kolena se zipem vzadu. Přijdu k tobě a pomalu, jemně ten zip rozepnu.“

Nebyla jsem si jistá, jestli mám to, co jsi říkal, brát vážně. V mém časoprostoru okamžik za dvacet, a tím spíš za třicet let, neexistoval. Byla jsem tady a teď. Měla jsem tě v téhle chvíli a o žádné jindy jsem nestála.

Byl to jeden z těch nemnohých večerů, které trvají věčnost.

Stáli jsme spolu na balkoně. Viděli jsme, jak v oknech postupně zhasínají světla. Broukala jsem si písničku a tys prsty vyfukával do zábradlí neklidný rytmus. Byla jsem bosa, příjemně to chladilo. Hvězdy na nás mrkaly a mě napadlo, že někde tam, na stříbrně tečkovaném nočním nebi je stejný, rovnoběžný pár jako my – holka a kluk. Dívají se naším směrem, vidí nás na jednom z balkonů mezi uniformními betonovými věžáky a diví se, že na ně taky tak mrkáme.

A potom čas prudce zrychlil. Už bylo ráno. Vyklouzl jsi, myslel sis, že ještě spím. Bez rozloučení, tiše a neslyšně jsi seběhl po schodech dolů. Neotočil ses. Nemohl jsi vědět, že stojím na balkoně, ještě teplá od spánku, že se za tebou dívám, že.

Nic jsem nechtěla. Neměla jsem žádná očekávání. Pustila jsem tě, ačkoli jsem tě vlastně nikdy ani nedržela.

Možná ses lekl vlastních slov o tom, že ty a já za třicet let. Možná jsi mě nechtěl vyplašit myšlenkou zabíhající tak daleko do budoucnosti. Možná byl právě ideální okamžik, kdy to přerušit, stáhnout se, ještě než. Utéct jen proto, aby se nezabředlo do slepé uličky, aby se člověk neprobral ve chvíli, kdy už se není jak vrátit.

Jak bys mohl vědět, že se za tebou dívám, když ses neotočil.

Druhý den jsi odjel. Já jsem zůstala. Znovu jsme se vydali různými cestami. Každý zvlášť a rovnoběžně. Nestýskalo se mi. Nechtěla jsem, aby se mi stýskalo.

Bavila jsem se jinou zábavou, hrála jsem jiné hry s jinými lidmi. Po nějaké době přišel dopis. Tři stránky vášnivého vyznání, které se dalo přečíst mezi řádky. Tři stránky silné jako tsunami. Utopila jsem se. Mnoho hodin, dnů a týdnů jsem ležela otupělá a bez dechu. Tím vyznáním sis mě připoutal. Udělal jsi to, co jsme si nikdy udělat neměli. Dvě slova, která jsme nesměli vyslovit. Žádné „tě“ a žádné „miluju“ na těch třech stránkách nebylo, ale všechna ostatní slova křičela přesně tohle. Tvůj dopis jsem hluboko schovala a rozhodla se zapomenout.

Zatímco jsem zapomínala, tys seděl na chodníku jednoho z horkých jihoevropských měst, pil jsi víno z krabice, někdo tloukl do bubnu a tys plival oheň a točil se do rytmu. Cinkaly mince. Mísily se jazyky: španělština, portugálština, ruština, angličtina, italština. Každý, kdo se usmál, se rovnou stával nejlepším kámošem, přítelem na jeden večer. Pivo, víno, vodka, jazz. „Te quiero mucho,“ šeptal jsi do ucha svůdným a dychtivým. Zavíral jsi oči, ale něco scházelo. Věděl jsi dobře co.

Horká letní noc pokračovala.

Někde jsi sbíral jahody. Maloval jsi obrázky a prodával je na ulici. Večer jsi tančil s ohněm a nechal ses vést hudbou.

U Notre Dame jsi krmil potkany studenou pizzou. Díval ses, jak se Sagrada Família odráží v jezírku, a když jsi do něj hodil kamínek, stavba se začala vlnit v bocích a tančit. Postavil sis stan mezi jezerem a pláží Chalikounas, každé ráno jsi z písku vyhrabával mince a když jsi jich nasbíral potřebné množství, vydal ses do surfařského baru a objednal si mojito. Poznal jsi lidi, kteří skákali s kluzákem ze srázu. A skákal jsi s nimi. Poloviční Fin, který stavěl domy ze slámy, tě svezl sto-
pem.

Na trhu se starožitnostmi se ti jeden muž pokusil prodat sošku fenky Lassie bez uší, dlouhý olysalý kožich a kaleidoskop. Kaleidoskop sis vzal, ale vypadl ti, když jsi jako šílený utíkal arabským přístavním městem, v němž se před několika desítkami let po nepovedené hře s manželkou na Viléma Tella skrýval jistý slavný spisovatel. Chtěl jsi navštívit hotel, kde tehdy vegetoval, ale ztratil jsi cestu. V úzkých uličkách ti šep-
tali „ašiš, ašiš“, ale to nebylo to, cos hledal.

Tohle ne.

Koupil sis lístek a vyrazil dál na jih. Autobus si den a noc razil cestu skrz písek. Čas od času ses podíval z okna a jako fata morgánu zahlédl buď dívku, která držela v náručí fenka, nebo zkrvavené berany pověšené za nohy. Jednou sis všiml obrovské kostry, možná velbloudí, možná sloní, možná dinosauří. Ve spalujícím slunci bylo všechno možné a zároveň nereálné. Autobus uháněl, někdy se zastavil u stánku, kde se dalo koupit cosi, co připomínalo špízy z potkana, podával